

Professional reconversion to ensure a better professional future

2022-1-ES01-KA220-ADU-000085069

Úvod

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Táto publikácia bola vytvorená s licenciou Creative Commons:

Attribution-Non-Commercial-Share Alike (CC BY-NC-SA).

Celá publikácia alebo jej časť môže byť použitá, kopírovaná a zverejnená za predpokladu uvedenia pôvodného zdroja. Publikácia nemôže byť používaná na komerčné účely a jej licencia nemôže byť modifikovaná.

Všetky práva vyhradené.

© Copyright 2023 ConvertYourFuture

Vylúčenie zodpovednosti

Financované Európskou úniou. Všetky postoje a názory patria výlučne autorovi/autorom publikácie a nemusia nevyhnutne odrážať postoje a názory Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA nezodpovedajú za ich obsah.

Informácie

Projekt	Premeňte svoju budúcnosť – Profesijná konverzia na zaistenie lepšej profesijnej budúcnosti
Projekt N°	2022-1-ES01-KA220-ADU-000085069
Pracovný balík	2 – online kurz – Zručnosti pre profesijnú premenu
Dátum	30/06/2023
Typ dokumentu	príručka
Jazyk	slovenský
Editori	Eduardo Isla, Cristina Liquete, Manuel Carabias Herrero, Flavia Chiarelli, Eirini Theochari, Maria Malliora, Marek Lukáč, Klaudius Šilhár, Sophie Pérez Poveda, Rita Silva Varisco, Guillaume Henri

Konzorcium

Európska únia v súčasnosti čelí **výzve chopiť sa príležitostí, ktoré ponúka nová vlna inovácií**, a zároveň zabezpečiť participáciu všetkých obyvateľov na využívaní výhod, ktoré z nich plynú. Schopnosť profitovať z inovácií však závisí od prístupu k zručnostiam ako jedných z hlavných determinantov konkurencieschopnosti. Podľa Európskej komisie (2020) „základné prepojenie medzi inováciami, zručnosťami a rastom tvorí investíciu do politík v oblasti zručností, ktoré sú nevyhnutným predpokladom dynamickej a inkluzívnej spoločnosti v súlade s vyvíjajúcim sa priemyselným a technologickým prostredím“.

Technologické inovácie, ale aj demografické zmeny, environmentálna a klimatická zmena či globalizácia sú **hnacou silou transformačných zmien vo svete práce**, ktoré majú hlboký vplyv na zamestnávateľov aj zamestnancov. Ako uvádza Medzinárodná organizácia práce (International Labour Organization, 2021), „dnešné zručnosti nebudú zodpovedať úlohám zajtrajška/budúcim profesiám a novonadobudnuté zručnosti rýchlo zastarajú. Mnohé pracovné miesta zaniknú a mnohé budú vytvorené paralelne s transformáciou krajín podmienenou týmito globálnymi hnacími silami, čím dôjde k tvorbe nespočetného množstva príležitostí. Keďže svet práce prechádza bezprecedentnou transformáciou, krajiny čelia výzve rastúceho nesúladu medzi zručnosťami a pracovnými miestami“.

Aj napriek tomu, že nedostatok pracovnej sily a zručností je pre spoločnosti dlhodobou výzvou, pandemická kríza spôsobená vírusom COVID-19 tento jav ešte zvýraznila. Pred pandémiou 40 % európskych zamestnávateľov uvádzalo problémy s hľadaním ľudí s potrebnými zručnosťami (Európska komisia, 2020); do roku 2021 takmer 70 % zamestnávateľov reportovalo problémy s náborm nových zamestnancov. Mnohí zamestnanci majú zároveň pocit, že pracujú v zamestnaniach, ktoré nezodpovedajú ich skutočnému nadaniu. Tieto **medzery v zručnostiach a ich nesúlad** sú podľa hlavných európskych sociálnych partnerských organizácií výsledkom nedostatočného súladu zvolenej oblasti vzdelávania s potrebami trhu práce. V niektorých krajinách dokonca jestvuje vysoká miera nezamestnanosti paralelne s vysokou mierou voľných pracovných miest (BusinessEurope, 2022).

V tomto meniacom sa pracovnom a spoločenskom prostredí sú **prenositel'né zručnosti** (spolu s technickými a akademickými zručnosťami) **čoraz viac vnímané ako rozhodujúce v otázke úspechu**. Je nepravdepodobné, že by technológie nahradili pracovníkov, ktorých práca si vyžaduje kreativitu a zložité sociálne interakcie. Ako uvádza Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development, 2019), „keďže trendy ako globalizácia a pokroky v umelej inteligencii menia požiadavky trhu práce a zručnosti potrebné na to, aby

pracovníci uspeli, ľudia sa musia ešte viac spoliehať na svoju jedinečnú (zatiaľ) ľudskú schopnosť tvorivosti, zodpovednosti a schopnosti učiť sa počas celého života“.

V súčasnosti neexistuje žiadna štandardná **terminológia** pre to, čo sa označuje ako prenositeľné zručnosti. Alternatívnymi pojmami sú napríklad mäkké zručnosti, životné zručnosti, základné zručnosti, zručnosti zamestnateľnosti, kľúčové kompetencie, prenositeľné kompetencie a iné. Medzinárodná organizácia práce (2021) ich definuje ako „súbor netechnických zručností (...) prenositeľných medzi povolaniami a profesiami, ako aj medzi zamestnaniami na nízkej či vysokej úrovni“. Z uvedeného dôvodu sú prenositeľné zručnosti schopnosťami a vlastnosťami, ktoré možno uplatniť v rôznych spoločnostiach či odvetviach. Sú to zručnosti, ktoré sa dajú získať a rozvíjať v jednom kontexte, ale je možné ich preniesť do iného kontextu.

Prenositeľné zručnosti možno kategorizovať mnohými spôsobmi, ale medzinárodné organizácie zvyčajne rozlišujú medzi **sociálnymi, emocionálnymi a kognitívnymi zručnosťami**. Podľa Medzinárodnej organizácie práce (2021) sociálne a emocionálne zručnosti odkazujú na „schopnosť človeka regulovať svoje myšlienky, emócie a správanie“, pričom sú „v súlade s prostredím a spoločnosťou, v ktorej jednotlivec žije. Sú základom efektívnej sociálnej interakcie v práci a zohrávajú dôležitú úlohu v procese učenia sa“. Kognitívne zručnosti zase označujú „schopnosť mozgu spracovať nové informácie, pochopiť ich, zapamätať si ich a vedieť ich použiť. Rozvojom kognitívnych zručností môže jednotlivec lepšie riadiť proces analýzy nových informácií a rýchlejšie či efektívnejšie ich aplikovať v iných kontextoch“.

V každom prípade však existujú dôkazy, že tieto kategórie prenositeľných zručností nie sú oddelené, ale sú, naopak, hlboko prepojené. Ako uvádza Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (2018), sociálno-emocionálne zručnosti aj kognitívne zručnosti „vyžadujú schopnosť zvážiť si dôsledky svojich činov, zhodnotiť riziko a odmenu a prijať zodpovednosť za výsledky vlastnej práce. Dané schopnosti naznačujú morálnu a intelektuálnu zrelosť, s ktorou človek premýšľa a hodnotí svoje činy vo svetle vlastných skúseností, osobných aj spoločenských cieľov a aj na základe toho, čo sa naučil a čo mu bolo povedané ako správne alebo nesprávne“.

V dnešnom svete sú **prenositeľné zručnosti z pohľadu zamestnávateľov vysoko cenené**, pretože preukazujú široké spektrum schopností kandidáta, ktoré môže uplatniť v rôznych kontextoch. Prenositeľné zručnosti sú obzvlášť dôležité na rýchlo sa meniacom trhu práce, kde sa od zamestnancov očakáva, že budú všestranní a schopní prispôbiť sa rôznym situáciám. Okrem toho prenositeľné zručnosti nie sú prospešné len pre získanie zamestnania, sú tiež dôležité pre ďalší kariérny rozvoj. U pracovníkov, ktorí majú tieto zručnosti, je väčšia pravdepodobnosť, že budú

povýšení na vedúce pozície alebo že im budú zverené iné úlohy v rámci tej istej alebo inej organizácie. Podľa Svetového ekonomického fóra (World Economic Forum, 2021) by rozvoj prenositeľných zručností „priniesol ďalšie výhody tým, že pripraví ľudí nielen na to, aby spĺňali zručnosti, ktoré sú žiadané dnes, ale aj tie, po ktorých bude dopyt v budúcnosti“.

Projekt „Premeňte svoju budúcnosť“ sa, vychádzajúc z tohto základu, zameriava na poskytovanie kvalitných vzdelávacích metodológií, prístupov a zdrojov pre pedagógov a lektorov v rámci vzdelávania dospelých s cieľom zlepšiť proces vzdelávania a učenia sa dospelých, najmä tých, ktorí majú menej príležitostí. Projekt tým má podporiť začlenenie a rozvoj zručností 21. storočia potrebných na (opätovné) prispôsobenie sa rýchlo sa meniacemu trhu práce a (opätovnú) integráciu.

Konkrétne ciele projektu:

- Vytvoriť vzdelávacie zdroje na podporu lektorov a vzdelávacích centier poskytujúcich vzdelávanie pre dospelých v ich práci v rámci školení, poradenstva v oblasti zamestnania.
- Oboznámiť pedagógov v rámci vzdelávania dospelých potrebnými znalosťami o súčasných zmenách na trhu práce, ako aj rozvíjať kompetencie a nástroje, ktoré pomôžu vzdelávajúcim sa dospelým zvýšiť ich zamestnateľnosť.
- Zvyšovať kvalifikáciu vzdelávajúcich sa dospelých (najmä ľudí s nízkou kvalifikáciou, NEET či ľudí s problematickou integráciou na trhu práce), a to s cieľom podporiť ich profesijnú premenu a začlenenie sa do trhu práce.

Hlavné výstupy projektu:

- Online kurz s názvom "Zručnosti pre profesionálnu premenu" s dynamickou kombináciou elektronických kníh, videonávodov, prezentácií a nástroja na sebahodnotenie.
- Brožúra so súborom aktivít zameraná na posilnenie vzdelávateľov a učiacich sa prostredníctvom praktických metód zameraných na vyučovanie a učenie sa prenositeľným zručnostiam.
- Dokument s usmerneniami, ako navrhovať a realizovať praktické vzdelávacie aktivity vo vzdelávaní dospelých a ako vytvárať praktické vzdelávacie materiály z recyklovaných zdrojov.

Tento kurz obsahuje **8 modulov**, pričom každý sa zaoberá jednou z prenositeľných zručností potrebných na profesijnú premenu:

- Adaptabilita a odolnosť: schopnosť reagovať na zmeny a na nepriazeň osudu hľadaním riešení, a to aj v čase krízy.

- Kritické myslenie: schopnosť analyzovať fakty a vytvárať úsudok. Je to forma emocionálnej inteligencie.
- Iniciatíva: schopnosť byť vynaliezavý a pracovať bez priamej inštrukcie od druhého človeka.
- Kreativita a inovatívnosť: schopnosť vytvárať nápady, ktoré produkujú hodnotu a zlepšujú procesy.
- Vedenie: schopnosť viesť a ovplyvňovať jednotlivcov alebo skupinu ľudí smerom k dosiahnutiu spoločného cieľa.
- Emocionálna inteligencia: schopnosť posúdiť, pochopiť, spracovať a riadiť emocionálne stavy ľudí.
- Komunikácia: schopnosť sprostredkovať informácie pre lepšie porozumenie.
- Tímová práca a spolupráca: schopnosť pracovať ako súčasť tímu s cieľom dosiahnuť spoločný cieľ.

Zameraniu sa na tieto zručnosti predchádzal výskum a analýza potrieb, ktoré realizovali partneri vo svojej sieti na vzorke 35 organizácií; na základe realizovaného výskumu a analýzy potrieb sa dospelo k záveru, že ide o najdôležitejšie prenositeľné zručnosti pracovníkov potrebných na úspech.

Nasledujúce moduly ponúkajú informácie o dôležitosti zručností na súčasnom trhu práce a poskytujú jasné príklady rôznych situácií, v ktorých sú dané zručnosti potrebné:

- Informácie o zručnostiach.
- Edukačné prístupy k zručnostiam.
- Osvedčené postupy/aplikácie vo vzdelávaní dospelých súvisiace so zručnosťami.

Cieľom tohto kurzu je prostredníctvom rôznych aktivít poskytnúť všeobecný prehľad o trhu práce z hľadiska aktuálnych požiadaviek a smerovania, ktorým sa ekonomické prostredie krajiny uberá; v konečnom dôsledku je cieľom tiež pomáhať občanom robiť slobodné rozhodnutia týkajúce sa ich vzdelávania a/alebo profesijnej konverzie.

Zdroje

- BusinessEurope (2022), “Labour force and skills shortages: how to tackle them?”. Available at: https://www.buinessurope.eu/sites/buseur/files/media/position_papers/social/2022-06-21_policy_orientation_note_labour_skills_shortages_final_june_2022.pdf
- European Commission (2020), “Workforce skills and innovation diffusion: trends and policy implications”. Available at: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5d231304-a9f6-11ea-bb7a-01aa75ed71a1/language-en>
- International Labour Organization (2021), “Global framework on core skills for life and work in the 21st century”. Available at: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---emp_ent/documents/publication/wcms_813222.pdf
- Organisation for Economic Co-operation and Development (2018), “The Future of Education and Skills: Education 2030. Position paper”. Available at: [https://www.oecd.org/education/2030-project/contact/E2030%20Position%20Paper%20\(05.04.2018\).pdf](https://www.oecd.org/education/2030-project/contact/E2030%20Position%20Paper%20(05.04.2018).pdf)
- Organisation for Economic Co-operation and Development (2019), “OECD Future of Education and Skills 2030 Concept Note”. Available at: https://www.oecd.org/education/2030-project/teaching-and-learning/learning/skills/Skills_for_2030_concept_note.pdf
- World Economic Forum (2021), “Upskilling for Shared Prosperity”. Available at: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Upskilling_for_Shared_Prosperty_2021.pdf

CONVERT YOUR FUTURE

Co-funded by
the European Union